

דרשות על פרשות השבוע: האקטואליות של תורת משה

חלק א: פרשות בראשית ושמות | חלק ב: פרשות ויקרא, במדבר, דברים

אליעזר שביד

"דרשות על פרשות השבוע: האקטואליות של תורת משה" הוא ספר של דרשות על כל פרשות השבוע של תורת משה מ"בראשית" עד "וזאת הברכה". "מדרש" ו"דרשה" הם דיסציפלינות מסורתיות של מחקר פרשני ועיון יצירתי בכלי החשיבה האנושית, המתפתחים מדור לדור על בסיס ההסתכלות המצטברת ומתחדשת בטבע, בציביליזציה ובתרבות. דיסציפלינות אלה הן מסורת של "תורה שבעל פה", המנחילה את הוראת ה"תורה שבכתב". בעם ישראל הבוחר והנבחר להיות עם התורה, מדור לדור. התורה שבעל פה מפרשת ומיישמת את ההוראה ואת ההלכה של תורת משה הנבואית לנסיבות המקום והזמן המשתנות מדור לדור וממקום למקום. המטרה היא שהעם המחויב מרצונו לתורה יוכל להגשים את שליחותו בין העמים. שתי הנחות מונחות ביסוד דיסציפלינות אלה:

א. האדם נברא "בצלם האלוהים" כדי לעזור לבוראו, על ידי היענות למצוותיו, לתקן את הבריאה מן הרוע החדור בה, לטוב לכל יצורי הבריאה הארצית ולטוב לו.
ב. תורת משה שבכתב היא הוראה אלוהית מכוננת, ובתור שכזאת היא נצחית. היא מתייחסת לכל בעיות היסוד של קיום האדם ושל הגשמת שליחותו בבריאה. כהוראה נצחית היא מתייחסת לכל בני האדם בכל המקומות השונים ובכל הזמנים המשתנים. אך כדי לדעת אותה, לקיים את מצוותיה וללכת בדרכיה, חייב כל אדם במקומו ובזמנו, במשפחתו, בקהילתו ובעמו ללמוד, לעיין ולהגות בה כדי להשיג את ההוראה האקטואלית המתייחסת בפרטות אליו, אך על יסוד מחויבותו למשפחתו, לקהילתו, לעמו ולאנושות.

הספר מתבסס אפוא על שתי הנחות אלה. הוא חוקר את המשמעות האקטואלית של כל פרשה ומעיין בה, הן מבחינה עיונית הגותית והן מבחינה הלכתית מעשית, ומתמודד עם הבעיות המתעוררות מבחינת ההבנה וההסכמה הביקורתיות, והן מבחינת ההגשמה במציאות זמננו ובכלי החשיבה של הפרשנות הספרותית והפילוסופית בת זמננו. מנקודת הראות הפילוסופית-היסטורית, נכתב ספר זה במסורת המחשבתית של הרמב"ם ותלמידיו בזמן החדש: רנ"ק, הרמן כהן, מרדכי קפלן ויחזקאל קויפמן מזה, ח"נ ביאליק, א"ד גורדון ומרתין בובר מזה. מנקודת הראות של מסורת פילוסופית-היסטורית זו תורת משה היא תשתית המונותאיזם המוסרי. בתור שכזאת היא גם התשתית של ההומניזם והדמוקרטיה הלאומית-אוניברסלית בתרבות המערב, שתרבות עם ישראל משפיעה עליה וחוזרת ומושפעת ממנה. בתור שכזאת היא מתמודדת עם כל סוגיות ההגשמה המוסריות, החברתיות, הפוליטיות והתרבותיות של אידאלים אלה. תורת המונותאיזם המוסרי נשענת על ההתגלות הנבואית מזה, ועל ניסיון העבר של האנושות מזה. אך היא תמיד מתייחסת אל ההווה מתוך צפייה אל העתיד החזוני שהאדם באשר הוא אדם לא יוכל להגשימו בשלמות. עם זאת, בחתירה להתקרב אליו כאן ועכשיו במידת יכולתו, הוא יכול לחוות אותו בהטרמתו בשבתות ובחגים, ולמצוא בהם את המשמעות הייעודית של חייו, שהיא הגשמתו את עצמו והיא אושרו. מכאן האקטואליות הנצחית של תורת משה גם לבני זמננו.

את הספרים ניתן לרכוש באמצעות כרטיס אשראי בטלפון: 03-6901428
מחיר מיוחד לשני הכרכים: 120 ₪ כולל דמי משלוח

